

heid, dat de accountant zich altijd zal bepalen tot de uitoefening van hetgeen ik noem „de publieke taak”.

Indien dit zou kunnen geschieden, zou het onderscheid tusschen publieke taak en private taak geen zin hebben en het verantwoordelijkheidsbegrip onder a bedoeld algemeen kunnen worden aanvaard.

Op wellicht enkele uitzonderingen na, worden evenwel door alle Nederlandsche accountantskantoren werkzaamheden verricht, als hierboven gesteld te behooren tot de „private taak” met de daaraan verbonden consequentiën wat betreft de aansprakelijkheid.

Het is niet te voorzien dat de ontwikkeling van ons vak er toe zal leiden, dat alle accountants zich binnen niet al te langen tijd in hun practijk tot de publieke taak zouden willen en kunnen gaan bepalen.

Het Nederlandsche Instituut van Accountants staat haar leden nog steeds een veel grooter vrijheid tot en ernstige pogingen om de aansprakelijkheid te verscherpen, b.v. in den geest als door den heer *James Polak* bedoeld zijn nimmer genomen.

Op basis van het onder het voorgaande nummer gestelde, concludeer ik:

a. dat een contrôleleer, welke is gebouwd op de onder a genoemde stelling voor de uitoefening van het vak van beperkt nut kan zijn en leidt tot verschil tusschen theorie en practijk die op zijn beurt tot onwaarschijnlijkheid voeren kan.

b. dat een onderscheiding tusschen de publieke taak en de private taak zich aansluit bij de practijk en op die basis de aansprakelijkheid van den accountant beter kan worden geregeld dan wanneer de regeling beider soort werkzaamheden moet omvatten en dientengevolg noodwendig voor de eerste te „slap” en voor de tweede te „sterk” zullen worden bevonden met het gevolg, dat de geheele regeling in de practijk wordt genegeerd.

9. De oplossing van het vraagstuk Nederlandsch Instituut van Accountants 1922 B. No. II voorkomende in het werk van Dr. *Sternheim* onder no. 287 is onjuist, ad 6/7. Hier ligt m.i. natuurlijk juist het criterium. De vraag of het een onderzoek al dan niet moet dienen om te komen tot een publicatie van de resultaten van dat onderzoek, zou voor mij beslissend zijn. Dr. *Sternheim* zou in zijn systeem hier hebben kunnen verwijzen van no. 199 3de alinea en 200 laatste alinea.

De brief op blz. 117 is misleidend door onvolledigheid. Het Reglement van Arbeid van het Nederlandsch Instituut van Accountants staat wel degelijk toe deze contrôle te aanvaarden, mits slechts bij de ondertekening een daaruit voortvloeiend voorbehoud wordt gemaakt.

10. Bij de oplossing van het vraagstuk Nederlandsch Instituut van Accountants 1924 B. no. II kan men de navolgende stellingen verdedigen:

a. Volgens 6a kan de beperkte opdracht niet worden aanvaard;

b. volgens 6b kan de beperkte opdracht niet worden aanvaard, omdat het hier geldt een opdracht van een gemeentebestuur, dat van de aanstelling van een accountant aan den Raad heeft kennis te geven en van welke mededeeling aan den Raad, derden hebben kunnen kennis nemen. De naam van den accountant is en wordt in verband met de jaarrekening publiek genoemd en daarvoor hebben wij hier te maken met een opdracht de publieke taak.

c. volgens 6c en d kan de beperkte opdracht wel aanvaard worden.

11. De aansprakelijkheid, zooals die is „begrensd” bij de

oa zal nimmer kunnen worden aanvaard door die accountants, lid van het Nederlandsch Instituut van Accountants, welke in ambtelijk verband werkzaam zijn als: bankaccountants, belastingaccountants e.d.

De voorstanders van een regeling van de aansprakelijkheid, als bedoeld bij 6a zijn in verzuim, wanneer zij die regeling niet laten voorafgaan door een scheiding tusschen de aansprakelijkheid van een „public-accountant” en een „ambtelijk-accountant”.

Een dusdanige scheiding wordt mogelijk in het vraagstuk Nederlandsch Instituut van Accountants 1924 B. no. I vóórdersteld, ze is evenwel tot dusver onbekend en in de reglementering van de aansprakelijkheid van de accountantsverenigingen en in de Nederlandsche vakliteratuur.

12. Uit het gestelde onder de nummers 6, 7, 8 en 10 kan blijken, dat ten opzichte van de grenzen van de verantwoordelijkheid van den accountant van het Instituut van Accountants geen eenheid maar eerder verdeeldheid en verwarring heerscht.

Men kan die verdeeldheid *verklaren* uit de ontwikkelingsphase, welke het beroep doormaakt, maar kan het voortbestaan van die verwarring daarmee niet *verdedigen*.

Een herziening van het Reglement van Arbeid van het Nederlandsch Instituut van Accountants is een dringende eisch.

Aan de hand van deze stellingen verdedigden beide heeren nader hun standpunt, waarover zich een debat ontwikkelde.

Uit een ons toegezonden uitvoerig verslag van dit debat blijken ons evenwel geen nieuwe gezichtspunten omtrent deze kwestie naar voren te zijn gebracht, weshalve wij volstaan met de stellingen, door beide debaters ingediend, hier te publiceren.

VRAGENBUS

Vragen omtrent onderwerpen, die voor den accountant in de uitoefening van zijn beroep van belang kunnen zijn, kunnen worden ingezonden bij den Secretaris van de Redactie.

De Redactie is bereid de grenzen, waarbinnen de vragen, die voor beantwoording in aanmerking komen, zoo ruim mogelijk te stellen, zoodat zowel die van juridischen, als die van bedrijfshuishoudkundigen aard daar binnen vallen, mits de vragen slechts blijven binnen het gebied, dat het blad dienen wil.

De beantwoording geschiedt door één der medewerkers of redactieleden individueel, zoodat de antwoorden niet mogen worden geacht steeds de meening der Redactie in haar geheel weer te geven.

Vraag 5.

Mag de Dividend en Tantiëmebelasting ten laste van het bedrijf worden geboekt?

Zooals bekend, is de wetsbepaling dat de Dividend- en Tantiëmebelasting moet worden verhaald op de Directeuren, commissarissen e.a. ieder voor hun deel, komen te vervallen.

Alhoewel deze wetswijziging allerminst beoogt te bepalen dat voortaan deze belasting moet of zelfs maar mag drukken op de vennootschap, zal zij zeer waarschijnlijk tot gevolg hebben, dat menig Bestuur eener N.V. voortaan de belasting over de Dividenden en Tantiëmes eenvoudig als bedrijfslast voor de vennootschap boekt.

In dit verband veroorloof ik mij de volgende vragen te stellen:

- 1°. Is mijn zienswijze, dat deze belasting economisch, noch juridisch mag worden beschouwd als een bedrijfslast voor de vennootschap, juist?
- 2°. Zoo ja, kan dan het feit dat deze bedragen in eenig jaar bij de betaling als bedrijfslast geboekt zijn, tengevolge hebben, dat de fiscus ze niet als bedrijfslast accepteert, maar beschouwt als een uitdeeling aan winstgerechtigden, en wel omdat het bedrag ten behoeve van deze personen onverplicht door de vennootschap is betaald.
- 3°. En hoe moet, indien het antwoord op de onder 1 gestelde vraag bevestigend luidt, het standpunt van den accountant zijn, wien een jaarrekening ter onderteekening wordt voorgelegd, waarin bedoelde belastingen als bedrijfslast b.v. onder de algemeene benaming „onkosten” opgenomen zijn? En hoe moet zijn houding zijn, wanneer de last afzonderlijk op de winstrekening wordt vermeld?

Door den steller der vraag wordt de indruk gewekt, dat de bedoelde wetswijziging ook betrekking zou hebben op uitdeelingen aan aandeelhouders e.a. Dit is echter niet het geval. Volgens de wet op de Dividend- en Tantiëmebelasting wordt dividendbelasting geheven van de uitdeelingen aan aandeelhouders en tantiëmebelasting van de winstaandeelen en salarissen van commissarissen, directeuren etc. Om te voorkomen, dat ook de aandeelhouders in de tantiëmebelasting zouden betalen, doordat deze belasting ten laste van de winstrekening werd gebracht, werd oorspronkelijk in de wet vastgelegd, dat de belasting van de winstaandeelen en salarissen van commissarissen en directeuren van die aandelen en salarissen moest worden afgetrokken. Voor de dividendbelasting werd eene dergelijke bepaling niet gemaakt. Bij de bedoelde wetswijziging kwam het bindende voorschrift omtrent het in mindering brengen van de tantiëmebelasting van het voor tantiëmes beschikbare bedrag te vervallen. De vennootschap betaalt dus nu belasting over de werkelijk uitgekeerde dividenden en tantiëmes.

De vragen kunnen worden beantwoord als volgt:

1°. De dividend- en tantiëmebelasting mag noch economisch, noch juridisch als een bedrijfslast voor de vennootschap worden beschouwd. Bij winstverdeling wordt aan aandeelhouders en tantiëmist hun aandeel in de winst toegewezen. Van de dividenden en tantiëmes wordt door den fiscus een gedeelte opgeëischt. Aan aandeelhouders en tantiëmetrekkers moet dus dit gedeelte in rekening worden gebracht. Het feit, dat de vennootschap de belasting betaalt, kan hierin geene verandering brengen.

2°. Het feit, dat de vennootschap de belasting als een bedrijfslast boekt, kan niet tengevolge hebben, dat de belasting zelve in de belasting wordt betrokken. Een vereischte voor eene *belastbare* uitdeeling is toch, dat zij geschiedt aan een deelgerechtigde in de winst, zooals deze in art. 2 der wet wordt aangegeven. Door de onjuiste boeking heeft trouwens geene benadeeling van den fiscus plaats, daar tegenover de in het debet van de winstrekening geboekte belasting staat, dat bij de winstverdeling geene rekening met de verschuldigde belasting werd gehouden een grooter bedrag werd uitgekeerd en dus ook over een grooter bedrag belasting werd geheven.

3°. Zooals gezegd, moet de dividend- en tantiëmebelasting door de belanghebbenden worden gedragen. Wordt zij door de vennootschap ten behoeve van de belanghebbenden betaald, dan moet door den accountant op de onjuiste boeking in zijn rapport worden gewezen. Onderteekening van de jaarrekening zonder eenig voorbehoud ten opzichte van de gemaakte fout

mag niet plaats hebben. Of de belasting als „onkosten” of afzonderlijk op de winstrekening wordt vermeld, doet hier niets ter zake.

A. N.

BOEKBEOORDEELING

Mr. M. W. F. Treub. Regeeringsbemoeiing met het bedrijfsleven in Nederland en Nederlandsch-Indië (*J. J. Romein & Zn.*, Roermond, 1925).

Niet meer dan een causerie, maar een causerie, die de aandacht vraagt en om het onderwerp, dat er in behandeld wordt en om den persoon van den schrijver, die blijkt zich zelf meer gelijk te zijn gebleven dan velen zijner vroegere geestverwanten, die steeds meer naar links afgeden op de hellende baan der politieke democratie. In dit geschrift niet minder dan vóór 30 jaar in zijn inaugureele rede toont hij zich een aanhanger der historische school óók met betrekking tot de relativiteit van economische mogelijk- en noodzakelijkheden, óók om zijn werkelijkheidszin.

Het onderwerp zelf is in deze brochure niet uitgeput, 't is in vele opzichten zelfs nauwelijks aangesneden. Ik kan zelfs niet ontkennen, dat ik juist omtrent het bedrijfsleven in Ned.-Indië, zooals het werd en is, van den door het ambt, dat hij bekleedt, zoo bij uitstek bevoegden schrijver gaarne meer vernomen zou hebben. Misschen echter zal juist omdat niet één oogenblik het gevoel gewekt wordt, dat nu alles gezegd is, wat van het onderwerp te zeggen viel, het voldoen aan den eisch, dien de schrijver zich zelf gesteld had. Hij wenschte immers, dat zijne woorden bij hoorders en lezers de lust zouden opwekken of verhoogen „zelfstandig over deze even belangrijke als veelvuldige materie hunne gedachten te laten gaan.”

Ook daartoe, maar vooral om het groote nationale belang dat bij het onderwerp betrokken is, kome het geschrift in veler handen.

VOLMER

EXAMENS VAN HET NEDERLANDSCH INSTITUUT VAN ACCOUNTANTS.

ACCOUNTANCY - C

Woensdag, 6 Januari 1926

9— 12½ uur

1

Aan een accountant, lid van het N. I. v. A., wordt opgedragen de controle van de administratie eener Maatschappij, welke zich belast met het uitvoeren van werken in gewapend beton. Het College van Commissarissen stelt daarbij als eisch, dat bij accoordbevinding de jaarrekening door den accountant zonder voorbehoud wordt mede-onderteekend.

De uitvoering der werken geschiedt tegen vooraf aangenomen prijzen, welke vastgesteld worden op grond van gedetailleerde begrotingen en teekeningen, waarvan de samenstelling plaats vindt door de Directie en het technische bureau der Maatschappij.

De administratie is doeltreffend ingericht; zij voldoet aan alle eischen van overzicht en controle. De hoofdadministratie enerzijds en anderzijds de kostprijs-administratie der werken, de magazijnboekhouding enz. sluiten op elkander aan. Voor elke groep van kosten bestaan afzonderlijke rekeningen voor de betaalde en de in de kostprijs-administratie der werken verrekende kosten.